

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економічного аналізу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності облік та оподаткування
за магістерською програмою професійного спрямування аналіз бізнес
процесів с системі управління
на тему: «Облік, аудит та аналіз доходів та
фінансових результатів: сучасний стан та перспективи
розвитку (на прикладі ТОВ «Спеції – Одеса»

Виконавець:

Студент 6 курсу 4 групи ОЕФ
факультету

Богданцева Ганна Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шевчук Н.С.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В умовах запровадження ринкових відносин досить важливим є той факт, що рівень ефективності діяльності будь-якого підприємства характеризують фінансові результати, одержані внаслідок господарювання, якими можуть бути як прибутки, так і збитки.

Мета дослідження Метою дослідження є узагальнення й критична оцінка чинних теоретичних положень, методики, організації та практики обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності ТОВ «Спеції-Одеса», розробка рекомендацій з їх удосконалення та практичного використання для прийняття виважених облікових і управлінських рішень в сучасних умовах господарювання.

Завдання дослідження: Для досягнення визначеної мети в процесі проведення дослідження були поставлені й вирішені такі завдання:

- розкрити сутність обліково-аналітичної категорій «доходи» та «фінансові результати» в сучасних умовах реформування економіки;
- узагальнити методологічні засади обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів підприємства відповідно до національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- оцінити сучасний стан обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів підприємства з метою визначення напрямів і надання пропозицій щодо їх удосконалення та практичної реалізації;
- опрацювати організаційні та методичні аспекти аудиту доходів та фінансових результатів підприємства, обґрунтувати необхідність та значення внутрішнього аудиту на підприємстві;
- провести аналіз фінансових результатів підприємства, їх впливу на його фінансовий стан для виявлення резервів та подальшого прийняття управлінських рішень.

Об'єкт дослідження є доходи та фінансові результати підприємства, що підлягають відображенню в системі бухгалтерського обліку і аналізу та перевірці в системі аудиту.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань, пов'язаних з обліком, аудитом і аналізом доходів та фінансових результатів підприємства.

Методи дослідження Теоретичною і методологічною основами дослідження є діалектичний метод пізнання, відповідно до якого вивчено стан фінансових результатів підприємства, чинної законодавчо-нормативної бази, методики обліку, аудиту та аналізу фінансових результатів підприємства, а також визначені проблемні питання за темою дослідження.

Інформаційна база дослідження законодавчі та нормативні акти, що регламентують облік і аудит доходів та фінансових результатів підприємства, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з цих питань, матеріали науково-практичних конференцій, статистична інформація, періодичні видання, практичні дані досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (79 найменувань) та 20-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 141 сторінок. Основний зміст викладено на 121 сторінках. Робота містить 24 таблиць, 17 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті: 1) «Галузеві особливості діяльності підприємств оптової торгівлі», с 290. - Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євроінтеграції: Матеріали четвертої Міжнародної науково – практичної конференції . – Херсон: Гринь Д. С. , 2016. – 452 с.

2) «Економіко – математичне моделювання процесів, що забезпечують поліпшення фінансових результатів підприємства оптової торгівлі», - Збірник науково – практичних статей обліково – економічного факультету затверджено на кафедрі економічного аналізу ОНЕУ. Одеса: Волкова Н.А., Дрозд І.К., Гайдаєнко О.М.. 2018. – 253 с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«теоретичні основи формування доходів та фінансових результатів діяльності підприємства»** розглянуто сучасні концепції визначення поняття «дохід» та «фінансовий результат», класифікацію доходів та витрат підприємства, дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів визначення фінансового результату діяльності підприємства та міжнародний досвід обліку доходів та фінансових результатів підприємств оптової торгівлі .

У другому розділі **«Діюча практика обліку та аудиту доходів та фінансових результатів на прикладі ТОВ «Спеції – Одеса»»** проаналізовано характеристику досліджуваного підприємства ТОВ «Спеції – Одеса» та особливості його обліку, методика проведення аудиту операцій з обліку доходів, витрат і фінансових результатів та напрямки вдосконалення діючої системи обліку та аудиту фінансових результатів на досліджуваному підприємстві.

У третьому розділі **«Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності управління фінансовими результатами ТОВ «Спеції – Одеса»»** запропоновано загальну оцінку фінансового стану підприємства, аналіз динаміки та структури формування фінансових результатів, аналіз показників фінансових результатів діяльності підприємства та економіко-математичне моделювання процесів, що забезпечують підвищення фінансових результатів на ТОВ «Спеції-Одеса».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Нормативна база не передбачає зазначення класифікаційних ознак витрат, а тільки констатує їх склад, що спричинює існування в економічній літературі полеміки відносно класифікації витрат. Вимоги проаналізованих нормативних актів (на відміну від тих, що стосуються обліку доходів) не суперечать одне одному, а навпаки є взаємодоповнюючими. Виділення у П(С)БО 16 собівартості товарів та собівартості продукції (робіт, послуг) розмежовує методичні підходи щодо формування собівартості виробничими та торговельними підприємствами.

2. На ТОВ «Спеції-Одеса» не прийнята єдина облікова політика, в якій чітко було б сформовано сукупність способів ведення бухгалтерського та податкового обліку на підприємстві, тобто відсутній Наказ про облікову політику. Це свідчить про грубе порушення законодавства та принципів організації системи бухгалтерського обліку на підприємстві. У зв'язку з цим у нас наведені рекомендації щодо необхідності вибору та закріплення у такому Наказі окремих елементів облікової політики та критеріїв суттєвості операцій та статей фінансової звітності, які можуть бути використані підприємством при розробці наказу.

3. У ході магістерського дослідження було виявлено, що на ТОВ «Спеції-Одеса» відсутній підрозділ (відділ) внутрішнього контролю, до обов'язків якого входило б здійснення поточного контролю за діяльністю підприємства, у тому числі за процесом формування доходів та фінансових результатів. На підприємстві внутрішній контроль витрат не має системних характеристик, зокрема про це свідчить:

- непроведення інвентаризацій за останні 2 роки, навіть в обов'язкових випадках;
- наявність помилок у відображенні витрат в обліку;
- незаповнення необхідних реквізитів у первинних документах з обліку тощо.

4. На підприємстві не створюється резерв сумнівних боргів, тобто не забезпечується достовірне відображення дебіторської заборгованості у фінансових звітах. Як відомо, формування резерву сумнівних боргів обумовлено принципом обачності, відповідно до якого методи оцінки, що використовують у бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства. Таким чином, резерв сумнівних боргів виступає в ролі інструмента коригування оцінки дебіторської заборгованості, що на досліджуваному підприємстві не забезпечується і відтак негативно впливає на достовірність фінансової звітності.

5. За всю діяльність підприємства не проводилася аудиторська перевірка. Це ставить під сумнів факт достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності, особливо ураховуючи всі викладені вище недоліки в системі обліку, зокрема фінансових результатів підприємства.

6. Падіння обсягу реалізації товарів та послуг, від'ємні показники рентабельності у 2015 р. та їх подальше погіршення у 2016 р. свідчать про цілковиту збитковість підприємства та про згорання його діяльності.

Отримані підприємством за останні два роки збитки майже дорівнюють всьому прибутку, отриманому за 2002-2014 р., тобто з моменту створення підприємства.

Показники платоспроможності підприємства, як на кінець 2015 р., так і на кінець 2016 р. не відповідають рекомендованим значенням. Їх значення свідчать про низьку платоспроможність підприємства та подальше її погіршення.

У досліджуваному періоді показники фінансової незалежності не відповідають рекомендованим значенням, а станом на кінець періоду підприємство практично є повністю залежним від зовнішніх джерел фінансування.

За результатами аналізу ми бачимо, що темпи скорочення доходів перевищують темпи скорочення витрат. Так, доходи основної діяльності скоротилися на 21,4%, при цьому собівартість реалізованої продукції скоротилася лише на 18,7%, адміністративні витрати скоротилися лише на 14,3%, витрати на збут скоротилися лише на 11,7%, що також підтверджує подальше погіршення фінансового стану підприємства.

Як показують результати аналізу, підприємство потребує невідкладних радикальних змін в умовах свого функціонування, адже підприємство може бути збережене лише за умови суттєвого перевищення його доходів над витратами.

Отже, підприємству необхідно в першу чергу переглянути свою цінову політику та асортимент товарів та послуг, продовжуючи при цьому контролювати структуру собівартості та змінні витрати, а також ефективно керувати постійними та умовно-постійними витратами з метою їх подальшої мінімізації.

Сучасний етап розвитку національної економіки характеризується становленням системи ринкових відносин і створенням адекватного їй господарського механізму та інфраструктури. Закономірно цей процес вимагає розробки принципово нових підходів до управління підприємством, спрямованих на формування та забезпечення успішної реалізації конкурентної тактики і стратегії підприємницької діяльності. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема інформаційного забезпечення процесу управління, оскільки від якості, своєчасності та змістовності отриманої інформації залежить його ефективність і, як наслідок, успішність і конкурентоспроможність бізнесу в динамічних ринкових умовах.

Важливого значення набуває необхідність удосконалення фінансового та управлінського обліку загалом й обліку доходів, витрат і фінансових результатів зокрема як найважливіших складових інформаційної системи підприємства.

Законодавче закріплення складу доходів та витрат і «надходжень» та «видатків» підприємства, які за будь-яких обставин не включаються відповідно до складу доходів і витрат у фінансовому й податковому обліку

з реформуванням податкового законодавства не суттєво зменшило кількість постійних та тимчасових податкових різниць, а тому залишається найбільш дискусійною та невирішеною проблемою.

7. Комплексність аналізу фінансових результатів полягає не тільки в системному аналітичному опрацюванні впливу комплексу факторів, а і в неперервному та наскрізному аналітичному супроводженні процесу управління фінансовими результатами на усіх його стадіях з метою вироблення керованих факторних впливів, спрямованих на досягнення цільових результатів. Таке позиціонування аналізу в процесі управління сприяє забезпеченню належної обґрунтованості планування й отриманню очікуваних фінансових результатів.

Бувають ситуації, коли потрібно відстрочити дату виникнення податкового доходу. Ми не будемо говорити про приховування грошових коштів, адже це незаконно. Розглянемо лише деякі випадки, як можна відкласти відображення доходу на законних підставах

За якою датою визнавати дохід, диктує ст. 137 ПКУ: дохід від реалізації товарів визнається за датою переходу покупцеві права власності на такий товар (п. 137.1 ПКУ). Згідно ст. 334 Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ), право власності у набувача майна за договором виникає з моменту передачі майна, якщо інше не встановлено договором або законом.

Рекомендація 1. Передбачити в договорі на продаж товару, що право власності покупця переходить після повної оплати вартості товарів, і домовитися з продавцем, щоб він недоплатив за товар. В даному випадку покупцеві перейде право власності тільки після повної оплати товару (до останньої копійки), а до того моменту у продавця немає обов'язку показувати дохід (право власності на товар належить йому).

Дохід від надання послуг та виконання робіт визнають за датою складення акта або іншого документа, що підтверджує виконання робіт або надання послуг (п. 137.1 ПКУ). Для визначення об'єкта оподаткування не враховуються доходи у вигляді суми попередньої оплати та авансів, отриманої в рахунок оплати товарів, виконаних робіт, наданих послуг (пп. 136.1 ПКУ).

Рекомендація 2. У разі надання послуг (виконання робіт) - логічно «пригальмувати» з оформленням відповідних документів, звичайно, якщо є така можливість і покупець не буде проти. Так, наприклад, якщо ви уклали договір на виконання певних робіт протягом року, не варто прописувати в умовах договору поетапну здачу робіт, що повинно було бути підтверджено оформленням акту виконаних робіт. Адже за будь-якої поетапної звітності слід показувати і дохід в податковому обліку.

Однак зовсім «забути» про податковому доході при виконанні довгострокових договорів не вдасться. Треба буде показати його хоча б у мінімальному розмірі. Оскільки згідно з п. 137.3 ПКУ, якщо платник податку провадить товари (виконує роботи, надає послуги) з довгостроковим (понад рік) технологічним циклом виробництва та договорами не передбачена поетапна їх здавання, платник податків

повинен нараховувати доходи самостійно відповідно до ступеня завершеності виробництва (операції з надання послуг) 2.

При продажу товарів за договором комісії (агентським договором) комітент повинен відображати дохід від такого продажу на дату продажу товарів, зазначену в звіті комісіонера (агента) (п. 137.5 ПКУ). При цьому слід звернути увагу, що дата продажу товару і дата складання звіту можуть не збігатися. У договорі з комісіонером слід передбачити терміни, в які комісіонер повинен звітувати перед комітентом. Тоді можна підібрати підходящий варіант.

У податковому обліку під продажем (реалізацією) товару розуміють операцію, в результаті якої здійснюється передача права власності на нього (пп. 14.1.202 ПКУ). Однак за договором комісії перехід права власності від комітента до комісіонера як раз і не відбувається. Останній тільки за дорученням і за винагороду здійснює правочин (продаж товару) (ст. 1011 ЦКУ). Такий перехід права власності відбудеться в момент відвантаження товару покупцеві або, як ми зазначали вище, в інше передбачене в договорі час (ст. 334 ЦКУ).

Рекомендація 3. Оскільки саме на дату переходу права власності на товар у комітента виникне дохід (п. 137.1 ПКУ), йому слід подбати, щоб комісіонер передбачив в договорах з покупцями умова, прописане в рекомендації 1 - перехід права власності після повної оплати, і домовитися з покупцями про недоплати в кілька копійок.

АНОТАЦІЯ

Богданцева Г.О. «Облік, аудит та аналіз доходів та фінансових результатів: сучасний стан та перспективи розвитку (на прикладі ТОВ «Спеції – Одеса)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «облік та оподаткування» за магістерською програмою професійного за спрямування «аналіз бізнес процесів с системі управління»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження доходи та фінансові результати підприємства, що підлягають відображенню в системі бухгалтерського обліку і аналізу та перевірки в системі аудиту.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти критичної оцінки чинних теоретичних положень, методики, організації та практики обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів діяльності підприємства.

Проаналізовано сукупність теоретичних, методичних і практичних питань, пов'язаних з обліком, аудитом і аналізом доходів та фінансових результатів підприємства.

Запропоновано створення наказу про облікову політику, » розглянути питання щодо уможливлення фінансування витрат на щорічне проведення аудиторських перевірок, створення системи внутрішнього контролю, створити резерв сумнівних боргів, максимально наблизитись до переходу на облік по міжнародним стандартам.

Ключові слова: дохід, виручка, збиток, фінансовий результат, банкрутство.

ANNOTATION

Bohdantseva H.O. "Accounting, audit and analysis of income and financial results: current state and development prospects (for example, LLC Spetsy-Odessa) "

Qualifying work for obtaining an educational master's degree in the specialty "Accounting and Taxation" under the master's program of professional orientation "Business Process Analysis with the Management System"

Odessa National University of Economics
Odessa, 2017.

Master's qualification work consists of three sections.

Object of research of the income and financial results of the company, which are to be reflected in the system of accounting and analysis and verification in the audit system.

The theoretical aspects of the critical evaluation of the current theoretical positions, methodology, organization and practice of accounting, audit and analysis of incomes and financial results of the enterprise are considered in the paper.

The complex of theoretical, methodological and practical questions, related to accounting, audit and analysis of incomes and financial results of the enterprise, is analyzed.

It is proposed to create an order on accounting policy, "consider the possibility of financing the costs of annual audits, creating an internal control system, creating a reserve of doubtful debts, as close as possible to the transition to accounting in accordance with international standards.

Key words: revenue, revenue, loss, financial result, bankruptcy.